

KODEKS NOTARSKE ETIKE Republike Srpske

("Službeni. glasnik Republike Srpske", br. 83/2021 i 94/2022)

I - UVODNE ODREDBE

Član 1

(1) Kodeks notarske etike (u daljem tekstu: Kodeks) za notare upisane u imenike Notarske komore Republike Srpske je popis pravila i načela kojima se regulišu ponašanje i rad notara u Notarskoj komori prilikom obavljanja svoje notarske službe s osnovnim ciljem da se takvim ponašanjem i odnosom notara obezbijedi besprijekorno obavljanje notarske službe i ugled notarske djelatnosti kao javne službe.

(2) Odredbe ovog kodeksa u svemu se primjenjuju na vršiocima dužnosti notara, zamjenike notara, pomoćnike notara i zaposlene kod notara.

Član 2

Notarska etika kao pravilo ponašanja notara u svemu se usaglašava sa načelima pravne države i zakonitog postupanja.

Član 3

(1) Notarima kao individualnim nosiocima javne službe, koju vrše samostalno i nezavisno, najviše je u interesu da ta služba i notarijat kao cjelina obezbjeđuju jednako i nepristrasno postupanje notara kao vršioca te službe.

(2) Notari su dužni da u obavljanju notarskih poslova obezbijede istovjetno i ujednačeno postupanje u istovjetnim ili sličnim situacijama. Ujednačenim i usklađenim načinom i postupkom preduzimanja notarskih radnji obezbjeđuju se pravna sigurnost, objektivnost i povjerenje u rad notara i izbjegava svaki vid nelojalne konkurencije, što doprinosi očuvanju ugleda notarijata kao javne službe.

Član 4

(1) Kodeksom kao popisom osnovnih načela i pravila ponašanja notara propisana su osnovna pravila za ponašanje i postupanje notara pri obavljanju službenih radnji i u ličnom životu.

(2) Pravila ponašanja i postupanja notara će se saglasno potrebama i vremenu mijenjati obezbjeđujući uvijek aktuelnost pravila savremenom trenutku. U tom pogledu traži se i očekuje od svih notara da ubuduće predlažu nova pravila ponašanja ili izmjene i dopune postojećih pravila sadržanih u ovom kodeksu.

(3) O svakom svom prijedlogu novih pravila ili izmjenama i dopunama postojećih pravila sadržanih u ovom kodeksu notari će svoje prijedloge dostaviti nadležnom organu Notarske komore, koji će prijedlog razmotriti i zauzeti stav povodom podnijetog prijedloga, te o tome obavijestiti podnosioca prijedloga.

Član 5

(1) Polazeći od toga da su ovim kodeksom uređena osnovna pravila ponašanja svakog notara pojedinačno, svaki notar će, uvažavajući osnovni duh i pravila ovog kodeksa, potpuno samostalno i nezavisno cijeniti situaciju i po svojoj savjesti odlučivati u svakom konkretnom slučaju, uvažavajući sve okolnosti slučaja i trenutnu situaciju.

(2) U težim slučajevima, kada je notar u dilemi o svom postupanju, notar će zatražiti mišljenje - posavjetovaće se sa drugim kolegama notarima ili nadležnim organom Notarske komore.

(3) Svaki notar individualno odgovara za svoje odluke i postupanja.

II - OSNOVNA NAČELA KODEKSA

Član 6

Notar je dužan da svoju dužnost obavlja s posebnom pažnjom i odgovornošću.

Član 7

(1) Pri obavljanju notarske službe, kao i u svom slobodnom vremenu, notar se trudi da svakim svojim postupkom očuva posebnu čast i ugled notara i ugled notarske službe kao javne službe.

(2) Pri obavljanju službenih radnji i u slobodnim aktivnostima notar se čuva svih postupaka koji bi mogli uticati na njegov lični ugled i ugled notarske službe kao javne službe.

(3) Notar će se brinuti da se i članovi njegovog porodičnog domaćinstva u svom ponašanju i postupcima trude da svojim ponašanjem ne utiču na umanjenje ugleda notara i notarske službe kao javne službe.

Samostalnost i nezavisnost notara

Član 8

(1) U obavljanju notarske dužnosti notar je dužan uvijek i u svako vrijeme poštovati postupak i zakonitost u svome radu.

(2) Notar svoju djelatnost, kao nosilac javne službe, uvijek izvršava samostalno i nezavisno.

(3) Da bi obezbijedio samostalnost i nezavisnost, notar je dužan da izbjegava svaku radnju ili postupak koji bi mogao dovesti u pitanje njegovu samostalnost, nezavisnost i nepristrasnost.

Član 9

Notar je dužan u svim slučajevima postojanja sumnje u nepristrasnost postupanja da zatraži svoje izuzeće.

Član 10

Notar je ovlašćen u svim slučajevima propisanim Zakonom o notarskoj službi u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: Zakon) odbiti postupanje ako bi takvo postupanje štetilo ugledu notara i notarijatu kao cjelini ili za cilj imalo nečasne pobude stranaka.

Član 11

(1) Notari u istom službenom sjedištu, a radi zajedničkog obavljanja službe, mogu se povezivati i imati zajedničke prostorije za smještaj svojih notarskih kancelarija za rad.

(2) U slučajevima iz stava 1. ovog člana, svaki notar je samostalan i nezavisan u svom radu i rad jednog notara nezavisan je o radu drugog notara i ne smije da utiče na rad drugog kolege notara.

Nespojivost dužnosti

Član 12

(1) Notar ne smije pri obavljanju službene dužnosti i u ličnom životu obavljati poslove koji su nespojivi s čašću, ugledom i nezavisnošću notarske službe kao javne službe.

(2) S obavljanjem službe notara nespojivo je svako postupanje koje bi vodilo pribavljanju dobiti iz nekog pravnog posla, osim dobiti iz redovnog poslovanja notarske kancelarije, a koje bi moglo uticati na čast i ugled notara i notarijata kao javne službe u cjelini.

Član 13

(1) Notar ne smije biti član niti jedne organizacije ili udruženja kome je osnovni cilj sticanje dobiti.

(2) Notar ne smije biti član uprave, upravnog ili nadzornog odbora privrednog društva niti može biti zaposlen u privrednom društvu.

(3) Notar ne može zastupati privredno društvo, osim u slučajevima propisanim zakonom, kao što je slučaj kada privredno društvo ovlasti notara da kao sastavljač notarski obrađene isprave u postupku registracije privrednog društva bude ovlašćen da sprovede postupak registracije ili upisa promjene u privrednom društvu kao punomoćnik.

Član 14

(1) Sa obavljanjem dužnosti notara nespojivo je obavljanje posredničkih poslova, kao i drugih poslova uz proviziju.

(2) Notar ne smije naplatiti proviziju od aktivnosti iz stava 1. ovog člana.

Član 15

Notar ne smije davati garancije ili drugo obezbjeđenje za stranku.

Član 16

Notar slobodno odlučuje o nastupanju u javnom životu, pri čemu njegovo nastupanje u javnom životu ne smije uticati na njegov lični ugled, samostalnost i nezavisnost i ugled notarijata kao javne službe.

Član 17

(1) U slučaju ponude iz inostranstva za angažovanje notara kao lica sa posebnim osobinama na pojedinim poslovima, notar ne može prihvatiti ponudu bez prethodnog odobrenja Notarske

komore.

(2) U slučaju odobrenja Notarske komore iz stava 1. ovog člana, notar se ne smije predstavljati kao notar.

Poštovanje ljudskih prava i sloboda

Član 18

(1) Na rad notara ne smiju uticati politička ili vjerska uvjerenja, niti nacionalna, rasna ili etnička pripadnost ili bilo koji drugi oblik diskriminacije, po bilo kom ličnom svojstvu.

(2) Svojim ponašanjem notar služi kao primjer poštovanja ljudskih prava i ljudskog dostojanstva, čovjekove sredine, pravde, slobode, istine, iskrenosti i pouzdanosti, koje principe i promoviše, uz poštovanje principa održivog razvoja društva zasnovanog na solidarnosti.

(3) Notar ne smije da učestvuje na bilo koji način u koruptivnim radnjama, da dovodi sebe u položaj podređenosti, da zaključuje ili primjenjuje restriktivne sporazume ili preduzima druge radnje kojima se ugrožavaju lica i ekonomski razvoj, kao ni radnje koje, iako u skladu sa zakonom, jesu u suprotnosti njihovom smislu ili koje su štetne za stranke.

Službena tajna

Član 19

Notar i sva lica zaposlena kod notara imaju obavezu čuvanja službene tajne u skladu sa zakonom.

Član 20

Notar može proslijediti nadležnim organima najnužnije podatke o određenoj notarskoj aktivnosti bez saglasnosti stranke ako je to potrebno radi otklanjanja opasnosti od sebe i lica koja su zaposlena u njegovoj kancelariji od krivičnopravne, građanskopravne, upravne ili disciplinske odgovornosti, u vezi sa zahtjevom iz osnova notarske nagrade ili nastale štete ili u drugim slučajevima predviđenim članom 46. Zakona.

Član 21

U sumnji da li određeno saopštavanje podataka nadležnim organima predstavlja odavanje službene tajne, notar će zatražiti mišljenje predsjednika Notarske komore.

U svakom slučaju, samo stranka može osloboditi notara dužnosti čuvanja službene tajne koja se odnosi na određenu stranku.

Član 22

(1) Notar i svi njegovi zaposleni jednako odgovaraju za obavezu čuvanja službene tajne.

(2) Pored ostalih mjera za odavanje službene tajne, notar može zaposlenom saglasno odredbama zakona otkazati ugovor o radu bez otkaznog roka.

III - ODNOS NOTARA PREMA STRANKAMA, DRUGIM NOTARIMA, DRŽAVNIM I DRUGIM ORGANIMA

Član 23

(1) Notar će u obavljanju svoje dužnosti i u ličnom ponašanju prije svega poštovati i primjenjivati pravila o lijepom ponašanju i ophođenju. Postupanje notara u svim slučajevima odlikovaće se humanošću i poštovanjem ličnog dostojanstva svake osobe sa kojom dolazi u kontakt. Svojim odnosom prema svima notar će iskazivati najviši stepen kulture i profesionalne pravničke etike, koji treba da dostignu najviši stepen u odnosu prema strankama, kolegama notarima, državnim i svim drugim domaćim i stranim organima i organizacijama.

(2) U svom odnosu prema trećim licima notar će posebnu pažnju iskazivati u odnosu prema sudovima i drugim lokalnim organima vlasti.

(3) Notar ne smije stranke savjetovati, podučavati, niti nagovarati u davanju neprimjerenih izjava o organima vlasti i njihovim odlukama niti ih nagovarati na nedolično ponašanje.

Član 24

(1) Svaki notar posebno drži do kolega notara i štiti njihov profesionalni interes.

(2) Notar je dužan, u zaštiti notarijata kao javne službe, da se suprotstavi ponašanju svakog lica koje svojim izjavama, ponašanjem ili u pismenoj formi pokušava da omalovaži kolegu notara.

(3) Protivi se časti i ugledu iznošenje pred strankama u bilo kojem obliku kritike na rad ili ponašanje kolega notara, osim tehničkih primjedbi potrebnih za zakonito preduzimanje službenih radnji. <https://advokat-prnjavorac.com>

Nelojalna konkurencija

Član 25

(1) Stranka bira notara i postoji sloboda izbora notara, osim u zakonom propisanim slučajevima.

(2) Stranke biraju notara sporazumno, a u slučaju nesaglasnosti među strankama, prednost u izboru notara ima stranka koja plaća nagradu i naknadu notara.

Član 26

(1) Kao nedopuštenom nelojalnom konkurencijom smatraće se svaka radnja kojom notar pokušava da pismeno ili usmeno kao drugim postupcima pridobije stranke za sebe.

(2) Kao nedopuštena nelojalna konkurencija smatra se i reklamiranje i samoreklamiranje, kao i nastupanje s namjerom reklamiranja, kao što su saopštenja za javnost s propagandnim karakterom, posebno sa objavljenim fotografijama notara, s očitom namjerom pridobijanja stranaka, omalovažavanje drugih notara, pozivanje na dobre veze i poznanstvo i korišćenje istih, ponude zastupanja i slično.

Član 27

(1) Nelojalnom konkurencijom neće se smatrati pismeno obavještenje upućeno građanima službenog područja notara, kojim notar obavještava javnost o promjeni svog sjedišta i promjeni početka i završetka radnog vremena notarijata za slučaj da je isto promijenjeno.

(2) Obavještenje upućeno javnosti o promjeni sjedišta i radnog vremena notarijata, iz stava 1. ovog člana, objavljuje se na veb-stranici Notarske komore Republike Srpske.

(3) Ne smatra se nelojalnom konkurencijom isticanje na dokumentima notarske kancelarije naučnog zvanja i druge priznate titule.

Član 28

(1) U interesu cijelog notarijata i svakog notara pojedinačno Notarska komora će preduzeti mjere i aktivnosti na blagovremenom i potpunom obavještavanju javnosti o svakoj promjeni u vršenju notarske službe koja je od interesa za građane.

(2) Notarska komora, saglasno odredbama Statuta Notarske komore, odgovorna je i za informisanje javnosti o aktivnostima notarske službe, organa Notarske komore i svih notara zajedno.

Član 29

Aktom nelojalne konkurencije smatra se svako neprijavljivanje podataka značajnih za rad i poslovanje notara, koji se odnose na lične uslove notara i njegovu notarsku kancelariju, a koji bi u slučaju postojanja predstavljali razlog za prestanak rada notara ili notarske kancelarije.

Rješavanje međusobnih sporova

Član 30

(1) Osnovno načelo u međusobnom ponašanju notara jeste međusobno uvažavanje i poštovanje.

(2) U slučaju bilo kakvog nesporazuma ili spora između notara, isti će, prije svega nastojati da spor riješe međusobnim razgovorom ili uz pomoć i posredovanje Notarske komore.

IV - OBAVLJANJE NOTARSKE SLUŽBE

Član 31

Notar je dužan i obavezan da najbolje organizuje rad svoje notarske kancelarije kako bi isti zadovoljio standarde propisane Zakonom, pravilnicima i uputstvima kojima se propisuje rad notara.

Član 32

(1) Notar sa najvećom pažnjom i odgovornošću dužan je da obavlja službu u svom službenom sjedištu i svojoj notarskoj kancelariji, odnosno u mjestu obavljanja službe notara.

Član 33

(1) Izuzetno, notar može obavljati notarske poslove van svog službenog sjedišta ili obaviti pojedine poslove van notarske kancelarije u sjedištu ako je to propisano posebnim zakonom ili ako za to postoje opravdani razlozi u slučajevima propisanim Zakonom.

(2) Protivi se časti i ugledu notara nelojalnost u poslovanju otvaranjem druge notarske kancelarije na prikriveni način (na primjer: obavljajući često i/ili redovno službene radnje u prostorijama van notarske kancelarije, kao što su advokatske kancelarije, prostorije banke, trgovački centri i slično).

Član 34

Notar nije ograničen u pogledu ko su i odakle dolaze stranke, da li su sa službenog sjedišta notara ili službenih sjedišta drugih notara, iz zemlje ili inostranstva.

Član 35

Pri obavljanju službenih radnji, a posebno kod sačinjavanja pismena, notar ne smije upotrebljavati druge oznake sjedišta ili telefonske brojeve koji se razlikuju od njegovog naslova i telefonskih brojeva kancelarije koji su prijavljeni nadležnom organu Notarske komore.

Član 36

(1) Notar je dužan i obavezan notarsku kancelariju urediti tako da po svom izgledu i sadržaju odgovara namjeni notarijata i da ga uvijek održava u takvom stanju, posvećujući naročitu pažnju čistoći i interijeru.

(2) Neprimjereno je da se u radno vrijeme notarske kancelarije u notarskoj kancelariji konzumiraju alkoholna pića, a posebno od strane notara.

(3) Notar će nastojati da se u notarskoj kancelariji ne puši, vodeći računa o opasnostima izbijanja požara i dr.

Član 37

Notar mora obezbijediti da on i osoblje zaposleno u njegovoj notarskoj kancelariji budu uvijek čisti i uredni i pristojno obučeni.

Član 38

(1) Službena tabla kojom se označava notarska kancelarija mora biti izrađena u skladu sa propisanim dimenzijama i istaknuta na takvom mjestu na zgradi u kojoj se nalazi notarska kancelarija, kojom će građani biti obaviješteni na postojanje notarske kancelarije u toj zgradi.

(2) Tabla iz stava 1. ovog člana ne može svojim izgledom i načinom pisanja teksta na istoj ukazivati na elemente reklamiranja i sl.

Obavljanje djelatnosti notara

Član 39

Kada postoji mogućnost sačinjavanja notarske isprave s izvršnim naslovom, notar je dužan i obavezan posebno upozoriti stranku na tu mogućnost, ako je to od interesa za stranku.

Član 40

U svom radu notar će izbjegavati upotrebu unaprijed pripremljenih obrazaca za pojedine pravne poslove.

Član 41

(1) Notar će sa posebnom pažnjom pristupati potpisivanju notarskih isprava i stavljanju otiska službenih pečata na ispravu nakon potpisa.

(2) Notar mora voditi računa da potpis na notarski obrađenoj ispravi bude dobro vidljiv i pečat, odnosno otisak pečata za suvi otisak čitljiv.

(3) Kada notar sastavlja isprave, na ispravi mora biti jasno naznačeno da ju je sastavio notar, na ispravi moraju biti navedeni njegovo ime i prezime, oznaka da je notar, sjedište, oznaka upisnika i redni broj iz odgovarajućeg upisnika.

Primjena Uredbe o određivanju nagrada i naknada notarima

Član 42

(1) Za preduzete radnje u obavljanju službene radnje notar je dužan i obavezan zaračunati notarsku nagradu i naknadu troškova u skladu sa važećom Uredbom o određivanju nagrada i naknada notarima (u daljem tekstu: Uredba).

(2) Notar nije ovlašten snižavati niti povećavati iznose nagrada ili naknada propisanih Tarifom, nezavisno od razloga kojima bi se rukovodio.

Član 43

(1) Notar može od stranke unaprijed, tj. u momentu preduzimanja posla, naplatiti primjereni iznos nagrade za rad i troškove postupka. Razliku do punog iznosa nagrade i troškova postupka notar će naplatiti prije predaje isprave stranci.

(2) Za slučaj da stranka odbije da plati nagradu za rad ili troškove postupka, notar je ovlašten da stranci ne preda notarski obrađene isprave i ostalu dokumentaciju koja prati sačinjavanje notarski obrađene isprave.

Član 44

Notar nije vezan za dogovor među strankama koja će od njih platiti takse, nagradu za rad notara i troškove postupka, već to može tražiti od svake stranke da te troškove plate solidarno.

Član 45

Ako se od početka obavljanja notarskog posla pa do njegovog završetka promijeni Uredba, notar će prilikom obračuna nagrade i troškova postupka primijeniti onu uredbu koja je povoljnija za stranku.

Član 46

(1) Notar se brine za svoje stalno stručno znanje u kom cilju će nastojati da svoju stručnu osposobljenost, naobrazbu i praksu uveća.

(2) Svojim stručnim znanjem notar treba da pomaže kolegama notarima u stručnoj i radnoj naobrazbi, obraćajući posebnu pažnju na osposobljavanje i stručno usavršavanje notarskih pomoćnika.

Član 47

Notarski pomoćnik se u svemu mora posvetiti izvršavanju stručne notarske prakse i ne smije se baviti aktivnostima kojima se ne smije baviti ni notar niti su spojive sa notarskom službom.

Član 48

Notar je dužan i obavezan svog notarskog pomoćnika obučiti o pravilima notarske etike i pravilima ponašanja i obavezati ga na primjereno ponašanje u svakodnevnom životu. Finansijsko poslovanje notarske kancelarije

Član 49

(1) Notar je dužan i obavezan svakodnevno uredno voditi svoje finansijske knjige i evidencije i finansijsko knjigovodstvo, tako da se svakog momenta može ostvariti uvid u poslovne knjige i ostalu dokumentaciju.

(2) Notar je dužan poslovanje svoje kancelarije uskladiti sa propisima kojima se uređuje materijalno i finansijsko poslovanje.

(3) Notar je dužan i obavezan uredno plaćati sve obaveze koje ima prema trećim licima, a posebno doprinose prema Notarskoj komori, regrese na ime premije osiguranja od profesionalne notarske djelatnosti i dr.

Član 50

Notar ne smije sredstva ostvarena poslovanjem svoje notarske kancelarije ili lična sredstva miješati sa sredstvima primljenim u depozit stranaka.

V - ODNOS PREMA NOTARSKOJ KOMORI

Član 51

(1) Notar je dužan da potpuno i na vrijeme ispunjava svoje obaveze prema Notarskoj komori, te poštovati, čuvati i podizati ugled i doprinositi njenom radu.

(2) Notar je dužan obavijestiti Notarsku komoru o problemima od opšte važnosti za službu, naročito o odnosima sa javnim organima, suzdržavajući se od preduzimanja ličnih inicijativa do donošenja odluke Notarske komore.

(3) Notar je dužan prisustvovati sjednicama organa Notarske komore i stručnim usavršavanjima koja organizuje Notarska komora, te svojim aktivnim učešćem doprinositi što uspješnijem radu.

(4) Izbor notara u bilo koji organ Notarske komore je čast za svakog notara, koje može podnijeti zahtjev za razrješenje jedino ako mu zdravstveno stanje ne dopušta rad u organima.

(5) Notar je dužan da uvažava stavove organa Notarske komore, a ako je drugačijeg mišljenja, etički je da o tome obrazloženo obavijesti Notarsku komoru radi eventualnog unapređenja zajedničkih stavova.

VI - POVREDE KODEKSA

Član 52

(1) Notar je obavezan postupati prema odredbama ovog kodeksa.

(2) Svako ima pravo podnijeti zahtjev za davanje mišljenja o tome da li je ponašanjem, radnjom ili propustom notara povrijeđen Kodeks.

(3) Zahtjev iz stava 2. ovog člana moguće je podnijeti u roku od 30 (trideset) dana od dana saznanja da je svojim ponašanjem, radnjom ili propustom notar povrijedio ovaj kodeks, a najkasnije u roku od 6 (šest) mjeseci od dana učinjene povrede ovog kodeksa.

(4) Zahtjev iz prethodnog stava podnosi se predsjedniku Komisije za unapređenje notarske etike (u daljem tekstu Komisija), o čemu predsjednik upoznaje ostale članove Komisije.

(5) Komisija je dužna pozvati lice na koje se zahtjev odnosi da se pismeno izjasni o zahtjevu u roku ne kraćem od 15 dana. U pozivu za izjašnjenje lice na koje se odnosi zahtjev takođe se poziva da se izjasni da li traži da se usmeno izjasni pred Komisijom te da li traži suočavanje sa podnosiocem zahtjeva. Ukoliko se zahtjev za usmeno izjašnjenje ili suočavanje ne dostavi u ostavljenom roku, Komisija će mišljenje donijeti na osnovu podataka kojima raspolaže u trenutku donošenja mišljenja. Ukoliko se podnosilac zahtjeva neopravdano ne odazove na traženo suočavanje, zahtjev se smatra povučenim, na šta treba podnosioca zahtjeva u pozivu upozoriti.

(6) Komisija u svom mišljenju utvrđuje postoji li ili ne postoji u konkretnom slučaju povreda Kodeksa. Svoje mišljenje Komisija je dužna donijeti najkasnije u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema zahtjeva od strane predsjednika Komisije.

(7) Na mišljenje Komisije nezadovoljna strana može podnijeti prigovor Upravnom odboru u roku od 8 (osam) dana od dana prijema mišljenja.

(8) O prigovoru Upravni odbor donosi odluku u roku od 60 dana od dana prijema prigovora.

(9) Radi preventivnog djelovanja, Komisija može mišljenje dostaviti svim notarima u elektronskom obliku bez navođenja podataka o notaru.

(10) Za učestalo kršenje Kodeksa i nastavljanje sa neetičnim ponašanjem i nakon prijema mišljenja Komisije ili mišljenja Upravnog odbora po prigovoru Komisija ili Upravni odbor protiv notara mogu podnijeti inicijativu za pokretanje disciplinskog postupka.

VII - OSTALE ODREDBE

Član 53

Tumačenje odredaba ovog kodeksa notarske etike daje Skupština Notarske komore po pismenom zahtjevu notara ili organa Notarske komore.

Član 54

Stupanjem na snagu ovog kodeksa prestaje da važi Kodeks notarske etike, broj: 423/09, od 25.5.2009. godine.

Član 55

Ovaj kodeks notarske etike stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".